

Strategie odchovu jalovic v prvním roce života s ohledem na intenzitu růstu v období mléčné výživy.

Ing. Jiří Jelínek, Sano
11. 04. 2013, Nitra

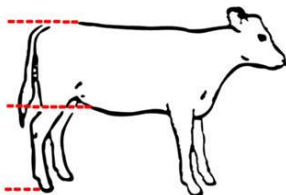

Motto: „Bud' milý ke svým dětem, protože to oni Ti jednou budou vybírat domov důchodců...“

Genetický potenciál?

15 – 25.000 kg mléka !!!

Každý přijatý kilogram sušiny KD navíc se počítá!!!

Cíle dynamického odchovu

- **ALE (!)**
- K dosažení tohoto cíle je nutný ničím nerušený, **kontinuální růst ve všech fázích odchovu!** Od mlezivového období až k přípravě na první porod.

Trocha teorie: Růstové fáze v 1. roce

Růst podle časového plánu

Fáze růstu:

- 1. Hyperplasie**
(množení buněk)
- 2. Hyperplasie + hypertrofie**
(množení buněk a jejich růst)
- 3. Hypertrofie**
(růst buněk)

1. Rok života

V každé fázi vývoje je nutné vzít do úvahy specifické úlohy managementu:

Vliv intrauterinních a postnatálních vlivů na průběh růstu.

1. rok odchovu by měl být intenzivní

- růstová křivka by měla mít relativně strmý průběh
- až do 150. dne stáří dochází k růstu tkání zejména díky **pomnožování** tělních buněk (**hyperplastický růst**)
  - to se týká zejména **buněk svalstva, základů vemene** a celé řady vnitřních **orgánů** (mimo jiné i **vaččníků!**)
  - tím se určuje **rámec zvířete, úroveň metabolismu, vývin vemene a trávicího traktu**
- poté se tyto buňky již pouze **zvětšují (hypertrofní růst)** (Fiebig et al. 1984)
- Význam všech **onemocnění** během prvních 4 až 5 měsíců života má **negativní vliv** na celkový **vývoj a vývin organismu** (poruchy hyperplastického růstu **bez možnosti kompenzace!**).
- Poruchy intrauterinního a postnatálního růstu tělních buněk (buněčná hyperplasie) postihují zejména srdce, plíce, slezinu, játra a tělní muskulaturu.
- zejména intenzivní je **redukce** hmotnosti brzlíku a sleziny, orgánů které hrají významnou úlohu při **obranyschopnosti organismu**.

1. Rok života

Snaha o urychlení průběhu růstu (vysoké přírůstky) v prepubertální a pubertální fázi vede pouze k nedostatečnému vývoji základů vemene a k ukládání vnitřního tuku (tukových buněk)!

Žádný optimální vývoj orgánů!

Nebezpečí ztučnění!

Napájecí plán - současnost

Potřeba podle Daenicke, 2001	Potřeba pro 50 kg tele, 600 g/den	Realita při 750 g MKS/d (6 x 125 g/l)	% pokrytí potřeby
Metabolizovatelná energie	18,8 MJ	11,7 MJ (17% t, 15,6 MJ ME/kg)	62
Hrubý protein (z mléka)	210 g/d	132 g/d (22 % NL)	63

To jsou necelé 2/3 potřeby!!!

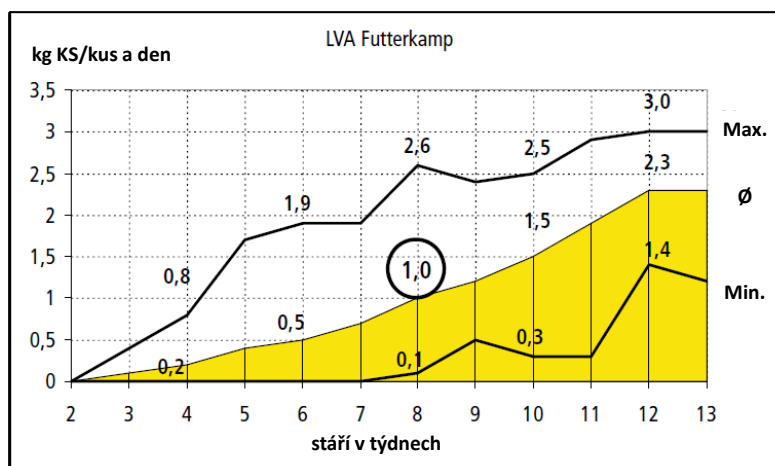
Počet napájení za den	Množství mléka na tele/d	Přírůstky do 14 dne g/d
2 x	4,1	290
3 x	5,2	362

Napájení 3 x denně do 14 dne stáří zvýšilo přírůstky o 20 %

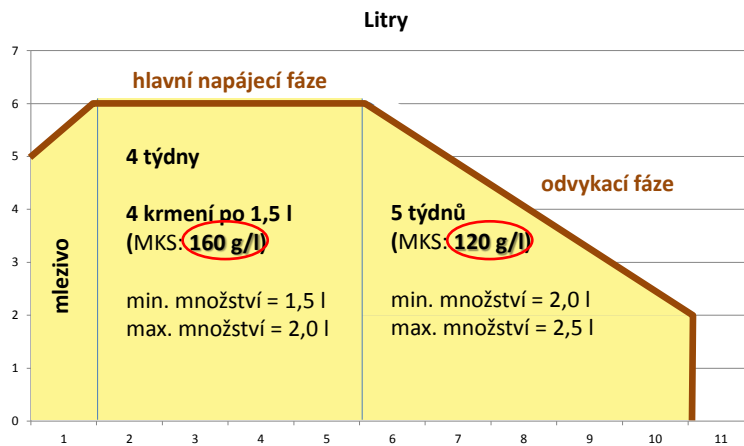
Kritická fáze - odstav

Obrázek 3: Příjem krmné směsi u jaloviček na automatu (6 l s 720 g MKS/den do 5. týdne, odvykání do 10. týdne)

Vyšší přírůstky se správným napájecím plánem Khan et al. (2007)

Náskok, kterého je možné dosáhnout během prvních týdnů života má pozitivní vliv na další odchov a nelze ho následně nikdy předběhnout

Zdravější telata s vyšší E v prvních týdnech

Dopady různých úrovní zásobení energií u telat podle Godden et al (2005)

	Úroveň energie*		Rozdíl	Signifikace P
	Nízká**	Vyšší***		
Počet	215	223		
Hmotnost: 1. den života	40,4	40,1	0,30	n.s.
Stáří při odstavu (dny)	47,3	46,1	1,20	0,01
Hmotnost při odstavu	60,8	66,8	6,00	0,01
Denní přírůstky (g)	350	470	120	0,01
Onemocnění (%)	32,1	12,1	20,0	0,01
Onemocnění v létě (%)	12,7	4,4	9,5	0,02
Onemocnění v zimě (%)	52,4	20,4	30,0	0,01
Mortalita (%)	11,6	2,2	9,40	0,01
Mortalita v létě (%)	2,7	1,7	1,0	n.s.
Mortalita v zimě (%)	21,0	2,8	18,2	0,01

* > -4,4°C: 2 x 1,9 l; -4,4 až -15°C: 2 x 2,4 l, < -15°C: 2 x 2,8 l; **mléčná krmná směs 120 g/l vody; ***pasterované mléko

Od monogastra k přežvýkavci

RUMEN DEVELOPMENT GUIDE

Rumen

0-2 WEEKS

8 WEEKS

3-4 MONTHS

MATURE

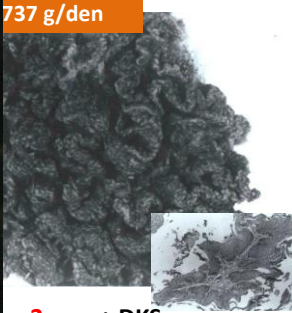
Vývoj bachoru

Vliv struktury při srovnání
Vliv délky částic sušené

(40. – 120. den života)
 Marx, H. – J.; IRP Iden, 1972

přírůstek 8

737 g/den

SP nařezaná na 2,5 cm + DKS

Poměr SP/KS 1 : 3, 11 – 12 %

na 3 mm + DKS

: 3, 11 – 12 % vlákniny/kg OH

Kunz, H. –J., 2008

Metabolické programování

Má úroveň výživy
během prvních týdnů
dopady
na pozdější
vývoj užitkovosti?

Laboratorní pokusy

Oscari u. McGarr, 1978

Krissy, které byly
po narození
krmeny nižší
dávku energie
vykazovaly i přes
volný přístup

ke krmivu od 4. do 62. týdne života nižší
příjem krmiva a nižší přírůstky.

Vliv příjmu různých množství energie- a proteinu telaty během prvních 63 dní života na hmotnost základny vemene Piantoni et al. (2009)

	Obsah proteinu a tuku			
	20:20	28:20	28:28	28:28
Počet	5	5	6	6
MKS kg ks/den	0,35	0,76	0,78	1,18
MKS + KS kg ks/den	1,25	1,31	1,18	1,50
Žláznatá tkáň (g)	87	143	203	339

Co je to metabolické programování?

Early adaptations to a short nutritional perinatal stimulus permanently change the physiology and metabolism of the organism and continue to be expressed even in the absence of the stimulus that initiated them. (Lucas, 1991)

- Trvalé přizpůsobení fyziologických a metabolických funkcí látkové výměny na živinovou situaci.
- Toto přizpůsobení je vyvoláno díky krátkodobě působícím živinovým podnětům v perinatálním a/nebo postnatálním období.
- Toto přizpůsobení zůstává natrvalo i po zániku těchto živinových podnětů.

Vliv výživy ve věku telete na pozdější mléčnou užitkovost

(Drackley et al. 2007)

	konvenční	intenzivní
Bílkovina : tuk	22 : 20	28 : 20
MKS: % z hmotnosti těla	1,25	2,5
Doba napájení + odstavu	4 + 1 t.	5 + 1 t.
305-denní-užitk. 1. pokus	9.226	10.555
305-denní-užitk. 2. pokus	8.778	9.119

Vliv o min. 50 % vyšší úroveň živinového zásobení telat v prvních týdnech života na pozdější mléčnou užitkovost

Autor	rok	porovnávání	Dif. kg mléka
Foldager / Krohn	1994	Sání u matky/ restriktivní	1.402
Foldager et al.	1997	Plnotuk ad lib./restriktivní	518
Bar-Peled et al.	1998	Sání u matky / MKS	453
Ballard et al.	2005	konv. MKS / intenz. MKS	700 (200 Tg.)
Rincker et al.	2006		499
Moallem et al.	2006	Plnotuk / MKS	1.134
Drackley et al.	2007	konv. MKS / intenz. MKS	835 (1.329+340)
Rincker et al.	2011	konv. MKS / intenz. MKS	291

Jak vypadá chování při sání u matky?

- Telata sají zpočátku až 11 x u matky (každý měsíc -1 x).
- Denně přitom přijmou 16 až 24 % své tělesné hmotnosti.
- To odpovídá u 45 kg těžkého telete příjmu od 1 do 1,5 kg sušiny.

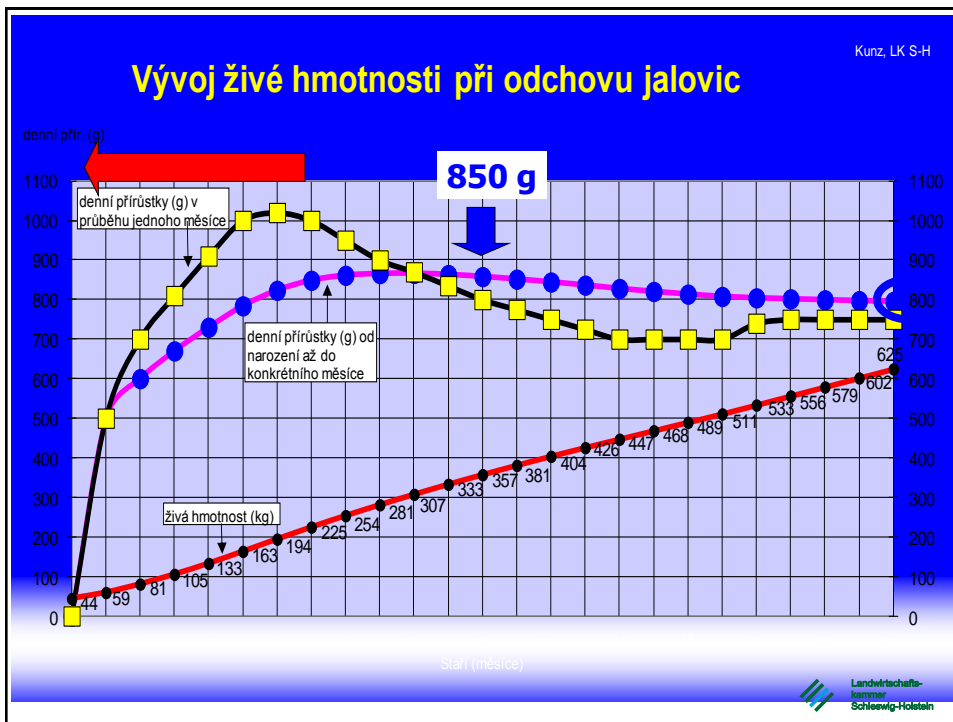
Růst telat – dojivost – podíl vyřazování u dojnic

Bernd Fischer, 2010

	49 dnů 215 l	70 dnů 315 l
Denní přír. fáze napájení	560 g	760 g
ŽH 84. den života	99 kg	108 kg
Množství M 1. a 2. lakt.	9.600 kg	10.500 kg
Vyřazování 1. a 2. lakt.	73 %	40 %

Napájení ad libitum v prvních třech týdnech!

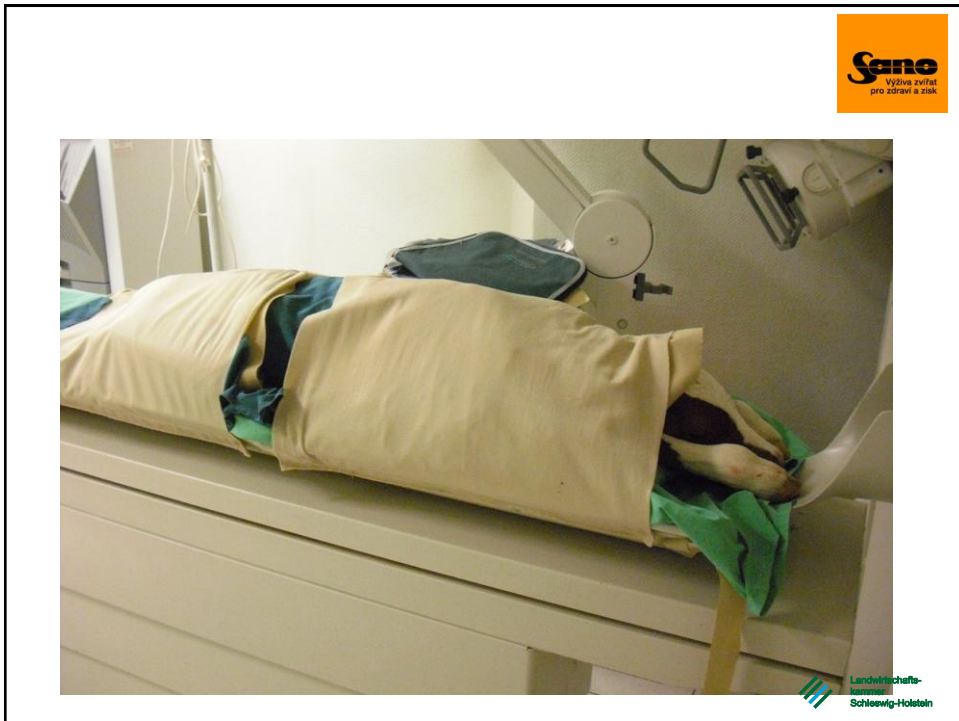
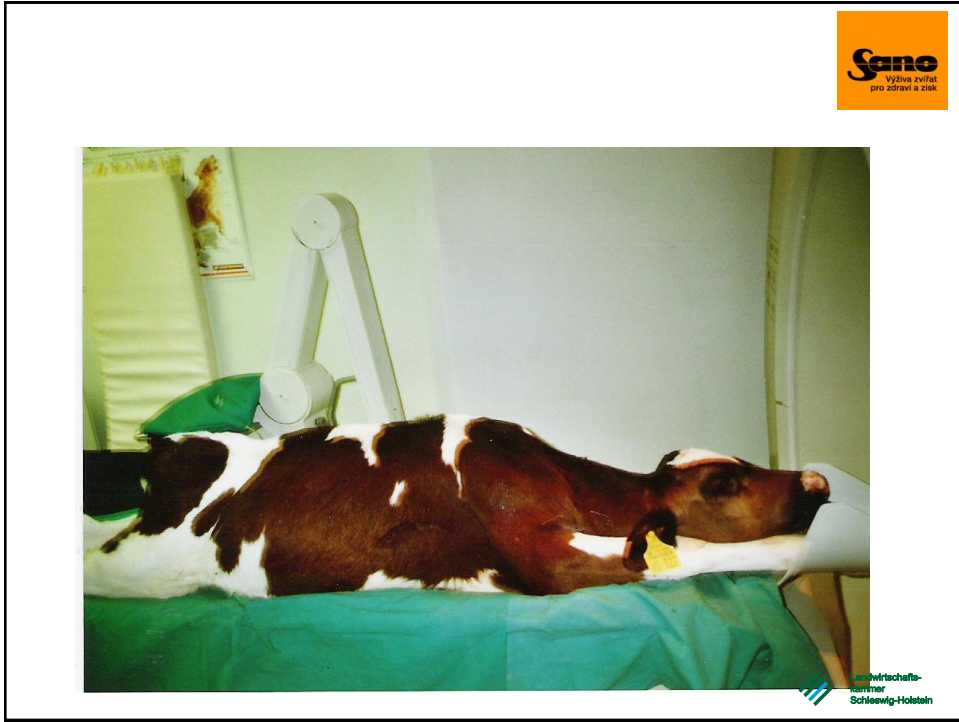

Argumenty proti napájení ad libitum

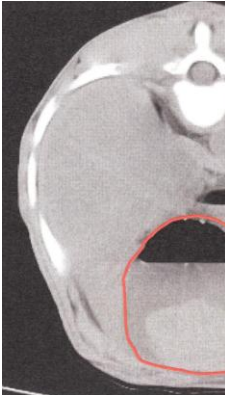
- Do slezu se vejdu jen 2 litry, pak přeteče (nežádoucí kvašení, průjem)
- Telata žerou příliš pozdě jadrná a objemná krmiva (zbrzděný vývoj k přežvýkavci)
- Příliš drahé

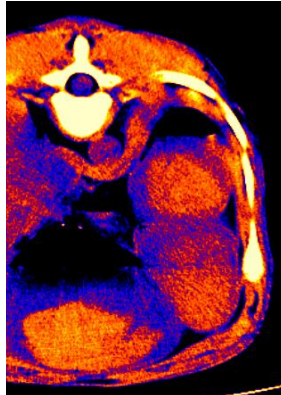
Tele 6 hod. staré

Bachor: modře, slez

tra

zené barevné zobrazení

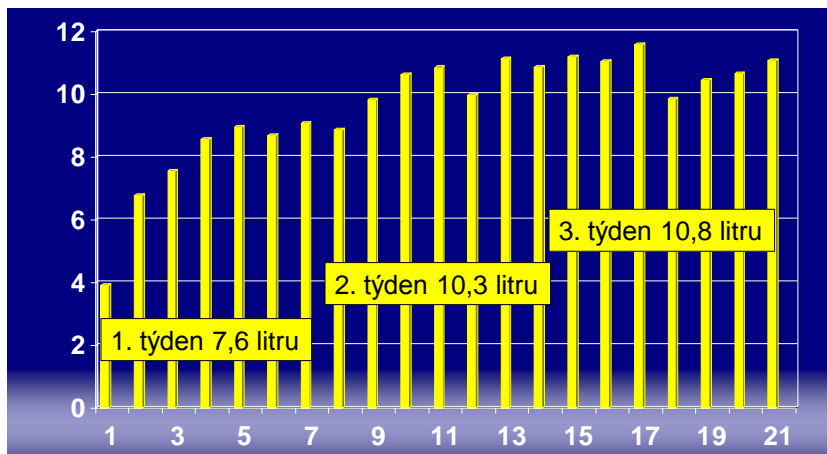
Argumenty proti napájení ad libitum

- Do slezu se vejdu jen 2 litry, pak přeteče (nežádoucí kvašení, průjem)
- Telata žerou příliš pozdě jadrná a objemná krmiva (zbrzděný
- Příliš drahé

Příjem plnotučného mléka při napájení ad libitum 1. až 3. týden života

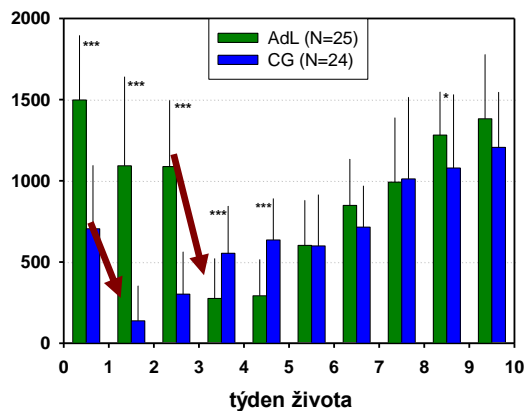

Výsledky: Vývoj hmotnosti

Maccari, Kaske, Kunz (2010)

Přírůstky (g/d)

AdL = ad libitum
CG = kontrolní skupina

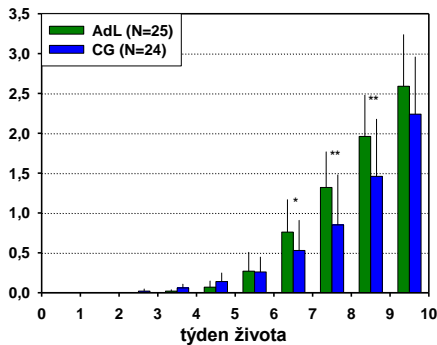

Výsledky: příjem jaderného krmiva

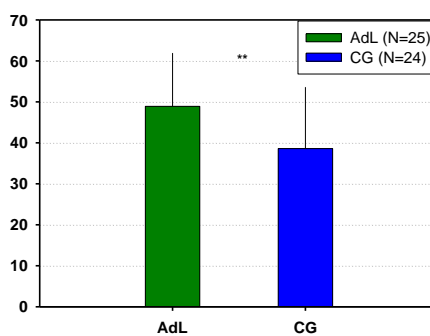
Maccari, Kaske, Kunz (2010)

Jaderné krmivo (kg/d)

Jaderné krmivo 25. – 70. den ž. (kg/tele)

Intenzivní výživa mlékem v prvních třech týdnech života neměla žádné negativní důsledky na příjem jaderných krmiv v dalším průběhu napájecí periody.

Závěry

1. Růstový potenciál našich telat není při konvenčním způsobu odchovu ani zdaleka využit.
2. Napájení ad libitum v prvních týdnech života je zejména v individuálním ustájení praktikovatelné a je tendenčně spojeno se spíše nižší náchylností k onemocnění ve srovnání s restriktivním krmením.
3. Intenzivní výživa v prvních týdnech podporuje příjem krmné směsi (startéru) v dalších týdnech života.

Téma č. 1

Kvalita MKS:
Na co se musí dávat
pozor?

Jak je možné posoudit kvalitu mléčné krmné směsi?

Milchaustauschfuttermittel für Aufzuchtkälber (Alleinfuttermittel)

Inhaltsstoffe:

23,00 % Rohprotein	0,90 % Calcium
17,00 % Rohfett	0,80 % Phosphor
7,00 % Rohasche	0,01 % Rohfaser
1,80 % Lysin	

Zusatzstoffe je kg:

60.000 I.E. Vitamin A	Zitronensäure
4.000 I.E. Vitamin D ₃	Ca-Formiat
120 mg Vitamin E	Na-Diacetat
(α -Tocopheralacetat)	K-Sorbat
9,5 mg Kupfer	BHT
als Kupfer(II)sulfat, Pentahydrat	

1,2 x 10⁹ KBE Enterococcus faecium (NCIMB 11181) E 1708

Zusammensetzung:

40,5 % Sprühdarmmilchpulver, 39,2 % Molkenpulver, 16,5 % Pflanzenöl raff., homogen. (Palm-Kokos-Sojaöl, Sojaöl aus genetisch veränderten Sojabohnen hergestellt), 0,2 % L-Lysin

Mléčné krmné směsi

- MKS se sušeným odstředěným mlékem (SOM)
- „Nulové“-MKS (bez SOM)

Milchaustauschfuttermittel für Aufzuchtkälber (Alleinfuttermittel)

Inhaltsstoffe:

23,00 % Rohprotein	0,90 % Calcium
17,00 % Rohfett	0,80 % Phosphor
7,00 % Rohasche	0,01 % Rohfaser
1,80 % Lysin	

Zusatzstoffe je kg:

60.000 I.E. Vitamin A	Zitronensäure
4.000 I.E. Vitamin D ₃	Ca-Formiat
120 mg Vitamin E	Na-Diacetat
(α -Tocopheralacetat)	K-Sorbat
9,5 mg Kupfer	BHT
als Kupfer(II)sulfat, Pentahydrat	

1,2 x 10⁹ KBE Enterococcus faecium (NCIMB 11181) E 1708

Zusammensetzung:

40,5 % Sprühhagermilchpulver, 39,2 % Molkenpulver, 16,5 % Pflanzenöl raff., homogen. (Palm-Kokos-Sojaöl, Sojaöl aus genetisch veränderten Sojabohnen hergestellt), 0,2 % L-Lysin

Nejmenší tele je **monogastrický kojeneček!**

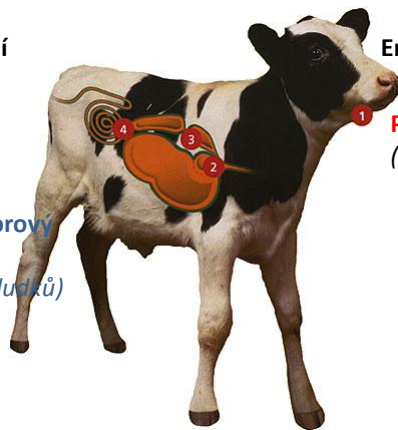
Místo trávení

↓
Dutina ústní

↓
Čepco-bachorový
splav
(mimo přežaludků)

↓
Slez

↓
Tenké střevo

Enzymatická výbava

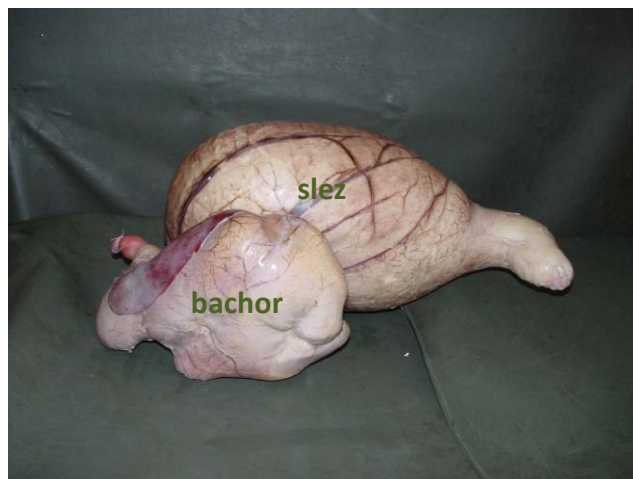
Pregastrické esterázy
(předtrávení tuků)

**Reflex čepco-bachorového
splavu**
(tekuté krmivo)

Enzymy slezu
(vysrážení mléčné bílkoviny)

Laktáza & nesespecifické lipázy
(zdroj energie z krmiva)

Nejmenší tele je **monogastrický kojeneček!**

Pokus

Vliv různých kvalit mléčných krmných směsí na výsledky při odchovu telat

Zadání

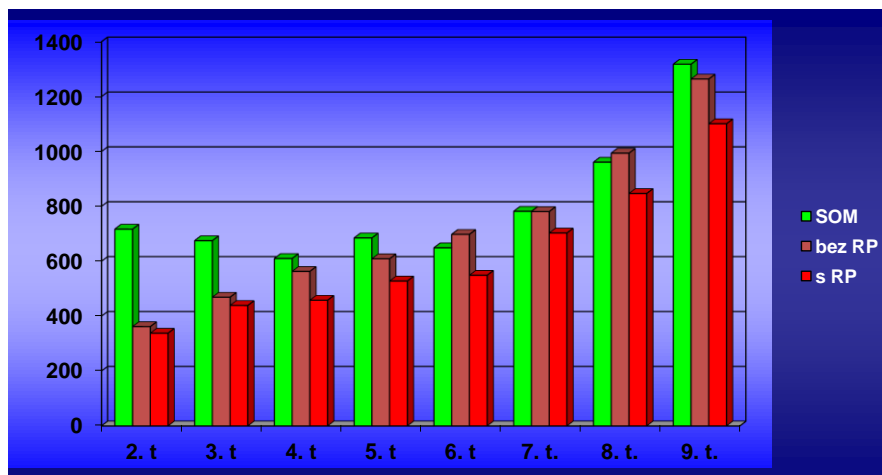
- Zjištění vlivu kvality různých původů proteinu u třech MKS na výši přírůstku u telat v časovém období od 2. do 10. týdne života.
- Produkt A: SOM- a sušená syrovátka
- Produkt B: Suš.syrovátka bez rostl. proteinů
- Produkt C: Suš.syrovátka s rostl. proteiny

Napájecí plán (litry)

Časové období	Litry na kus a den	Koncentrace g/litr vody
1. až 7. den	Mlezivo	
8. až 42. den	6	140
43. až 70. den	6 na 2	120

Denní přírůstky v týdnech pokusu

Lze kvalitu mléčné krmné směsi
rozpoznat přímo na produktu?

Závěry

- Kvalita proteinů má vliv na vývoj tělesné hmotnosti.
- Nejvyšších přírůstků bylo možno dosáhnout ve skupině se SOM a bez nosičů rostl. proteinu, druhých nejvyšších přírůstků ve skupině bez SOM a bez rostl. proteinů, nejhorších ve skupině bez SOM a s rostlinným proteinem
- V prvních týdnech odchovu po přechodu z plnotučného mléka (směsné mlezivo) se doporučuje používat mléčné krmné směsi s co možná nejvyšším obsahem sušeného odstředěného mléka.

Sano TOP mléčné KS

Sano
Výživa zvířat
pro zdraví a zisk

- Sanolac Startino: 50 % SOM
- AM-18: 35 % SOM
- Milli M: 11 % SOM

Sanolac® STARTINO

Sano
Výživa zvířat
pro zdraví a zisk

1027 Sanolac Startino

DOPLŇKOVÁ MLÉČNÁ KRMNÁ SMĚS PRO TELATA

Složení:

Sušené odstředěné mléko, Sušená syrovátka sladká, rostlinný olej palmojádřový a kokosový, sušená syrovátka částečně odcukřená, sušené mléko odtučněné (lyofilizované odtučněné kolostrum)

Obsahuje (analytické složky):

Hrubý protein: 23,0 %, hrubé oleje a tuky: 17,0 %, hrubý popel: 8,5 %, hrubá vláknina: 0,0 %, vápník: 1,2 %, fosfor: 0,7 %, sodík: 0,8%, lysin: 1,8 %,

Sanolac® STARTINO

Doplňkové látky v kg (skupiny a funkční skupiny):

Nutriční doplňkové látky – (3.a – vitamíny): Vitamin A (E 672): 50.000 m.j., vitamin D₃ (E 671): 5.000 m.j., **vitamin E: 300 mg**, vitamin K₃: 4 mg, vitamin B₁: 4 mg, vitamin B₂: 4 mg, vitamin B₆: 2 mg, vitamin B₁₂: 20 µg, vitamin C: 200 mg, **kyselina pantothenová: 10 mg**, kyselina nikotinová: 20 mg, kyselina listová: 1 mg, biotin: 200 µg, **beta-karoten: 50 mg**, cholinchlorid: 250 mg, **(3.b – stopové prvky): Chelátová forma železa** se syntetickým glycinem, hydrát: 50 mg a síran železnatý monohydrát: 50 mg jako železo (E 1): 100 mg, **Chelátová forma zinku** se syntetickým glycinem, hydrát: 35 mg a síran zinečnatý monohydrát: 35 mg jako zinek (E 6): 70 mg, **Chelátová forma manganu** se syntetickým glycinem, hydrát: 15 mg a síran manganatý monohydrát: 15 mg jako mangan (E 5): 30 mg, **Chelátová forma mědi** se syntetickým glycinem, hydrát: 3,5 mg a síran měďnatý pentahydrát: 3,5 mg jako měď (E 4): 7 mg, jodičnan vápenatý bezvodý jako jód (E 2): 1 mg, síran kobaltnatý heptahydrát jako kobalt (E 3): 1 mg, seleničitan sodný jako selen (E 8): 0,3 mg, **(3.c – aminokyseliny):** L-Lysin monohydrochlorid, technicky čistý (i.č. 3.2.3): 600 mg.

Zootechnické doplňkové látky – (4.b – stabilizující střevní flóru): Enterococcus faecium NCIMB 11 181 (E 1708): 8 x 10⁸ CFU,

Technologické doplňkové látky – (1.a – konzervanty): mravenčan vápenatý (E 238).

Sanolac® STARTINO

Charakteristika Sanolac Startino®

- **Kolostrum** z prvního nádoje s imunoglobuliny a protilátkami posiluje odolnost telat a pomáhá proti poruchám trávení.
- **Beta karoten** podporuje obranyschopnost.
- Účinná látka **SangroSan®** pro vitální telata se silnou imunitou a optimální využití živin.
- Probiotika pro regulaci střevní mikroflóry a pro vypuzení choroboplodných zárodků z trávicího traktu.
- **Žádná rostlinná bílkovina!** Vysoce stravitelné sušené odstředěné mléko a sušená syrovátka dodávají optimální bílkoviny (kasein a syrovátkový protein) pro perfektní vývoj a vysoké denní přírůstky telete v prvních týdnech života.
- Jemný rostlinný tuk s bodem tání nižším než je tělesná teplota pro optimální stravitelnost.
- Vyvážená kombinace vitamínů a účinných látek (např. organicky vázané mikroprvky) posiluje obranyschopnost a podporuje látkovou výměnu.
- **SanArom®** a vybrané mléčné produkty zajišťují vysokou chuťnost a bezproblémové vysrážení bílkoviny ve slezu telete.
- **Laktoperoxidáza** se rozkládá ve střevě na peroxid vodíku a má tak dezinfekční účinky.
- **Lysozym** s enzymatickým antibakteriálním účinkem proti kólforním zárodkům ve střevěch.

AcidoSan

Sano
Výživa zvířat
pro zdraví a zisk

Premix konzervantu Art. Nr. 7919

Premix obsahuje v kg:

Lignosulfaty (E 565):	550 000 mg
Kyselina mavenčí 85% (E 236):	340 000 mg
Kyselina propionová 99,5% (E 280):	60 000 mg
Čekr pepřový:	30 000 mg
Glycerin 99,5%:	20 000 mg

Obsahuje (analytické složky): Hrubý popel: 2,6 %, sodík: 0,85 %.

Doplňkové látky v kg (skupiny a funkční skupiny):
Pojiva, protiplísňové látky a koagulanty; Lignosulfaty (E 565)
Technologické doplňkové látky (i.a. – konzervační); kyselina mavenčí (E 236), kyselina propionová (E 280)

Způsob použití:
Tento výrobek je určen jako konzervační prostředek pro prasata, skot a drůbež. Zvláště je vhodný pro stabilizaci průběhu zažívání u mladých kategorií zvířat. Určeno výhradně pro výrobu krmiv.

Doporučené dávkování:

Mléko pro telat:	2 ml AcidoSan na 1 l mléka (1 – 3 ml AcidoSan = hodnota pH – 5,5 – 4,8)
Selata	0,7 – 1,0 % AcidoSan na tunu kompletní krmné směsi
Prasata výřim	0,4 – 0,6 % AcidoSan na tunu kompletní krmné směsi
Prasnice	0,5 – 0,8 % AcidoSan na tunu kompletní krmné směsi
Brojeři	0,5 – 0,8 % AcidoSan na tunu kompletní krmné směsi
Krůty	0,5 – 0,8 % AcidoSan na tunu kompletní krmné směsi
Pitná voda	0,1 – 0,2 % AcidoSan v závislosti na pH a tvrdosti vody

Varovné upozornění:
R věty
R36/37/38 Dráždí oči a dýchací orgány a kůži
S věty
S2 Uchovávejte z dosahu dětí
S23 Nevedechuje par/jevosť
S26 Při zasazení očí okamžitě důkladně vypláchněte vodou a vyhledejte lékařskou pomoc
S36/37/39 Používejte vhodný ochranný oděv, ochranné rukavice a ochranné brýle nebo obličejový štít
S45 V případě úrazu nebo nechtě-li se dotknout, okamžitě vyhledejte lékařskou pomoc (je-li to možná, ukažte tuto etiketu)

Upozornění: Datum minimální trvanlivosti číni u originálního neotevřeného obalu minimálně 12 měsíců. Datum výroby a číslo šarže a jsou uvedeny na separátní nálepce. Bez záruk v případě špatného zhmotnění, nebo použití.
Obal po otevření a odběru znovu uzavřít.

Hmotnost: 30 kg
Výrobce: FendVald GmbH, Loddenkamp 10-12, DE-59075 Hamm
Schváňovací číslo provozu: DE-NW-1-00049
Provoz: Loddenkamp 10-12
Zprostředkovatel (osoba odpovědná za označení):
Sano – Moderní výživa zvířat spol. s r.o., 344 01 Domažlice
Schváňovací číslo zprostředkovatele: CZ 800361-01

Sano. Vyšší užítkovost.

pastus® AMA-Gütesiegel tauglich

Sano – Moderní výživa zvířat spol.s r.o. • Npor.O.Bartoška 15 • 344 01 Domažlice • tel: 379 713 111 • sano@sano.cz

Napájecí plán

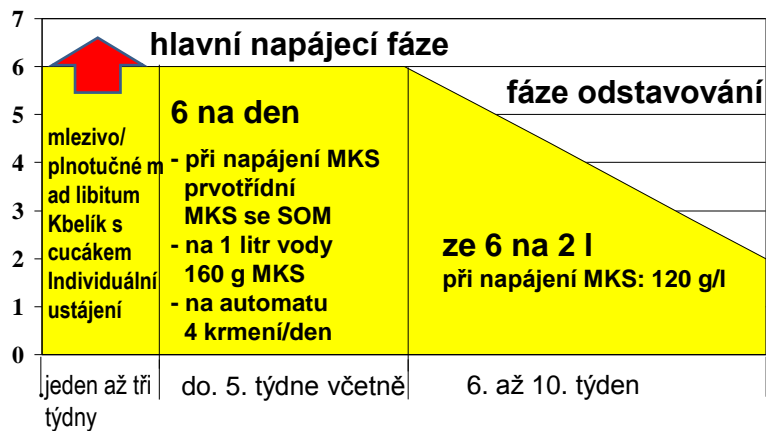

Napájecí plán 2012

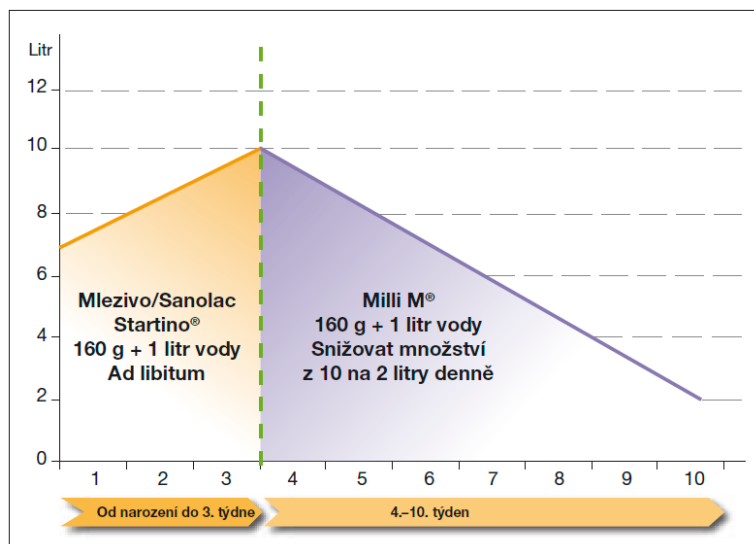

Litry

Landwirtschafts-
kammer
Schleswig-Holstein

Napájecí plán 2013

**DŘÍVE
VÍCE MLÉKA...**

**40FIT
TECHNOLOGY**

**... POZDĚJI
VÍCE MLÉKA!**

Maximální využití růstových schopností v období mléčné výživy hraje rozhodující roli pro zdraví, reprodukci a užitkovost v dospělosti!

MATURE COW WITH MORE PROFIT POTENTIAL

OPTIMIZED YOUNG HEIFER GROWTH

HEALTHY WEANED CALF

Strategie odchovu jalovic v prvním roce života s ohledem na intenzitu růstu v období mléčné výživy.

Věk při prvním
otelení
Cíl: 24 měsíců

Doporučení pro odchov jalovic

- Věk při 1.zapuštění: 15 – 16 měsíců
- ŽH při 1.zapuštění: 420 kg
- Přírůstky: 800 g (770 – 820 g)
- 1. rok: 850 g
- 2. rok: 750 g
- ŽH před otelením: 625 kg
- ŽH po otelení: 550 kg

Důsledky rozdílné úrovně výživy u jalovic v 2. fázi odchovu

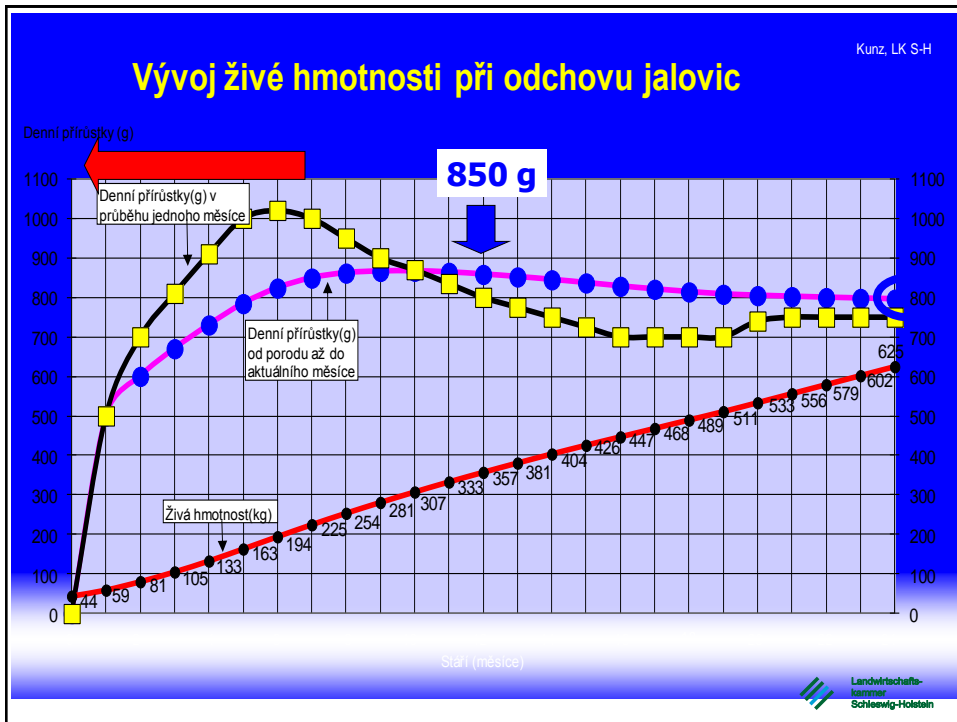
Hoffman, P.C. a.j. 1996

Výživa od 11. měs. stáří	intenzivní		zdrženlivá	
Stáří při otelení (měs.)	20,6	22,7	23,6	25,6
ŽH 10.měsíc (kg)	312	318	313	315
ŽH před/po otelení a rozdíl (kg)	622/551 71	663/587 76	638/580 58	664/602 62
Výška v kohoutku (cm)	135	138	138	138
Index zadržetí lůžka	2,7	4,2	2,8	3,4
Inseminační index	1,0	1,9	1,0	2,0
kg FCM (305 d.) 1. lakt.	7.338	7.868	8.291	8.070

Z důvodu ztučnění porodních cest
 narůstá podíl těžkých porodů v průměru
**od 23. až do 30. měsíce života ze 14 na
 22 %**

Vývoj vemene a mléčná užitkovost

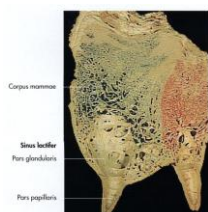

Vliv intenzity odchovu od 3. měsíce až do první říje na vývoj vemene a mléčné užitkovosti

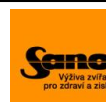
Podle Sejrse, K et al, 1978, 1982, 2000

Intenzita odchovu	střední	vysoká
Denní přírůstky v g/den	640	1270
Hmotnost vemene celkem v g	1683	2203
z toho žláznatá tkáň v g	642 + 29,7 %	495
z toho tuková tkáň v g	1041	1708

Intenzita odchovu do 1. říje a mléčná užitkovost na 1. laktaci (Steinwider, 2000)

Výživa od 200 kg živé hmotnosti Příklady krmných dávek:

5.-8. měsíc života,
Ø 200 kg živé hmotnosti:

Při vyšší kvalitě objemných krmiv:
~6 MJ NEL/kg suš.:
1,2-2 kg doplňk. KS (např. 18/3) +
ca. 1,5-2 kg suš. travní siláže +
ca. 1,5-2 kg suš. kukuřičné siláže +
minerální krmivo

Při nižší kvalitě objemných krmiv:
~5,2 MJ NEL/kg suš.:
2,5-3 kg doplňk. KS (např. 18/3) +
ca. 1-1,5 kg suš. travní siláže +
ca. 1-1,5 kg suš. kukuřičné siláže +
minerální krmivo

Od 7.-9. měsíce života,
s Ø 350 kg živé hmotnosti:

Bez jaderného krmiva (dKS)
5,5 – 9 kg suš. travní siláže +
minerální krmivo

nebo

50 % travní siláže +
40 % kukuřičné siláže +
10 % slámy +
minerální krmivo

Staré téma, kvalitní sláma...

Staré téma, kvalitní sláma...

Staré téma, kvalitní sláma...

Výživa v prvních 8 měsících života

- určuje se rámeček zvířat
- vytváří se životně důležité orgány a orgány ovlivňující užitkovost
- vývoj a přeměna na přežvýkavce díky rozvoji bачору
- vyvíjí se základna vemene
- začínají první funkce vaječníků, první ovulace při ca. 240 kg

Kvalita odchovu chovných jalovic zásadním způsobem rozhoduje o užitkovosti na počátku laktace (nasazování), užitkovosti za laktaci a celoživotní užitkovosti krávy!

Zpoždění a ztráty vývoje z prvních 8 měsíců se následně již nenechají nikterak kompenzovat!!!

Strategie úspěšného startu jalovic do laktace

Start laktace =

- jalovice jsou na nejnižších příčkách v hierarchii skupiny = mají problémy dostat se k vodě a ke krmení a i při ležení jsou „rušeny“ staršími kravami
- **Možné následky:** poruchy v poporodní fázi (zadržení lůžka, zvýšený výskyt onemocnění vemene, pohlavního aparátu, paznehtů) ← problémy s látkovou výměnou

Strategie úspěšného startu jalovic do laktace

Větší podniky:

- vždy existuje možnost mít prvotelky ve vlastní skupině
- **Prvotelky jsou „jiné“ nežli starší krávy: Příjem sušiny a.p.** (HUTJENS, 2002)

Dny a.p.	Starší krávy	Prvotelky
21	12,8	10,2
1	8,8	7,4
Ø posledních 21 dní a.p.	11,6	9,8

Strategie úspěšného startu jalovic do laktace

- Prvotelky jsou „jiné“ nežli starší krávy: Příjem sušiny p.p. (HUTJENS, 2002)

Období po porodu	1.laktace	2.laktace
1.týden	14,1	16,6
2.týden	15,9	19,3
3.týden	17,2	21,0
4.týden	18,1	22,2
5.týden	18,8	23,8

2,5

3,4

3,8

4,1

5,0

Prvotelky žerou méně a vrcholu příjmu sušiny v prvních týdnech p.p. dosáhnou později !

Strategie úspěšného startu jalovic do laktace

- Prvotelky jsou „jiné“ nežli starší krávy: Tvorba skupin. (HUTJENS, 2002)

	Smíchané	Rozdělené
Doba příjmu krmiva (min/den)	184	205
Četnost příjmu krmiva/den	5,9	6,4
Příjem sušiny (kg/den)	17,7	20,1
Doba ležení (h/den)	7,1	7,7
Periody ležení (počet/den)	5,3	6,3
Mléčná užitkovost (kg/den)	18,3	19,9
Obsah tuku (%)	3,92	3,97

+ 2,4 kg suš.

- **Mají-li prvotelky svoji vlastní skupinu:**
  - déle a častěji žerou → **VYŠŠÍ PŘÍJEM SUŠINY**
  - delší dobu leží
  - význam zdravých paznehtů!!!

Méně stresu

Děkuji vám za pozornost

